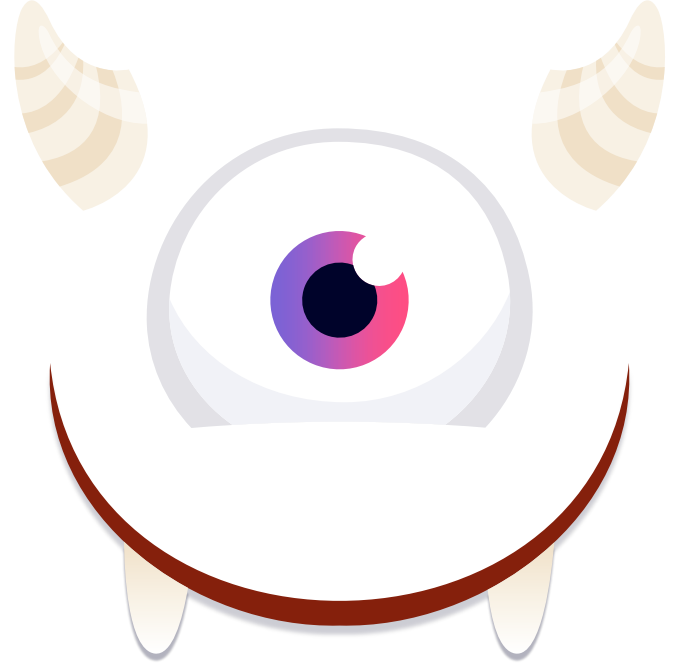

Çocuk, Ergen ve Tarih

KİMDİR BU ÇOCUK DEDİKLERİ?

Çocuklar hep varlar mıydı yoksa sonradan mı ortaya çıktılar?

Eski Yunan

- Kullandıkları dilde “çocuk” anlamına gelen bir kelime olmaması
- Günümüze kalan eserlerde “çocuk” temasına rastlanmaması
- Aristo’ya kadar çocuk öldürmeye karşı bir yasa olmaması
- Okulun ön plana çıkmasıyla çocuk kavramının oluşmaya başlaması (*şimdiki çocuk kavramı 2000 yıl sonra ortaya çıkacaktı*)

Roma

- Gelişen çocukluk düşüncesi – ayıp kavramı
“İyi geliştirilmiş bir ayıp düşüncesi olmadan çocukluk var olamaz”
- Quintilian – çocuk ve ayıp kavramı üzerine düşünceleri
- Üç yüz yıl sonra (M. S. 374) bilinen ilk çocuk öldürmeye karşı yasa.

- Roma hukukuna göre çocuk terk etmek veya satmak suç teşkil etmez.

- Babaları çocuklarını dilerse satabilir, bir suç işlerse cezalandırabilir, hatta öldürebilirdi.
- Eğer çocuk memleket dışına satılmışsa
- o vakit çocuk köle olurdu. Memleket içine satıldığı zaman vatandaşlık hakkını korur, ancak kendisini satın alan kişinin yanında hür olmayan statüsünde olurdu.

Çocukluğun gelişiminde;

→ Okur – yazar

→ Eğitim

→ Ayıp

Ortaçağ

→ Ortaçağda çocukluk yedi yaşında biterdi.

(Çocukların iyi bir biçimde konuşmaya başlamaları yedi yaşında gerçekleşirdi)

→ 17. yy. kadar genç erkekleri belirtmek için kullanılan sözcükler 30 , 40, 50 yaşındakiler içinde kullanılırdı.

→ 7 ve 16 yaş arasındaki çocuklar için Fransızca, Almanca ve İngilizce'de hiç sözcük yoktu. (Çocuk sözcüğü yaşı değil akrabalığı ifade ederdi)

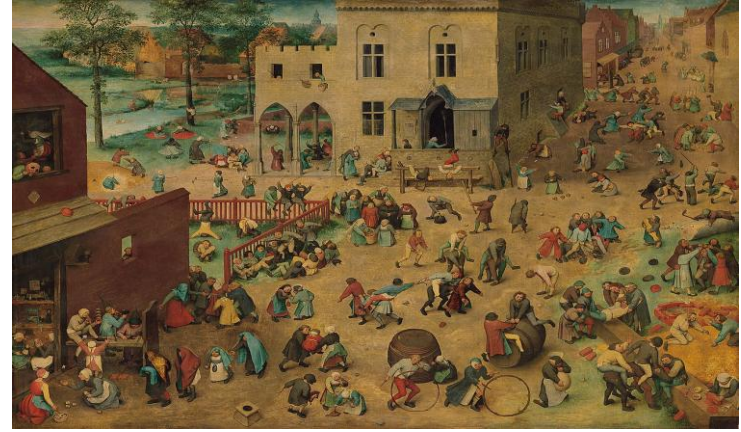

Ortaçağ

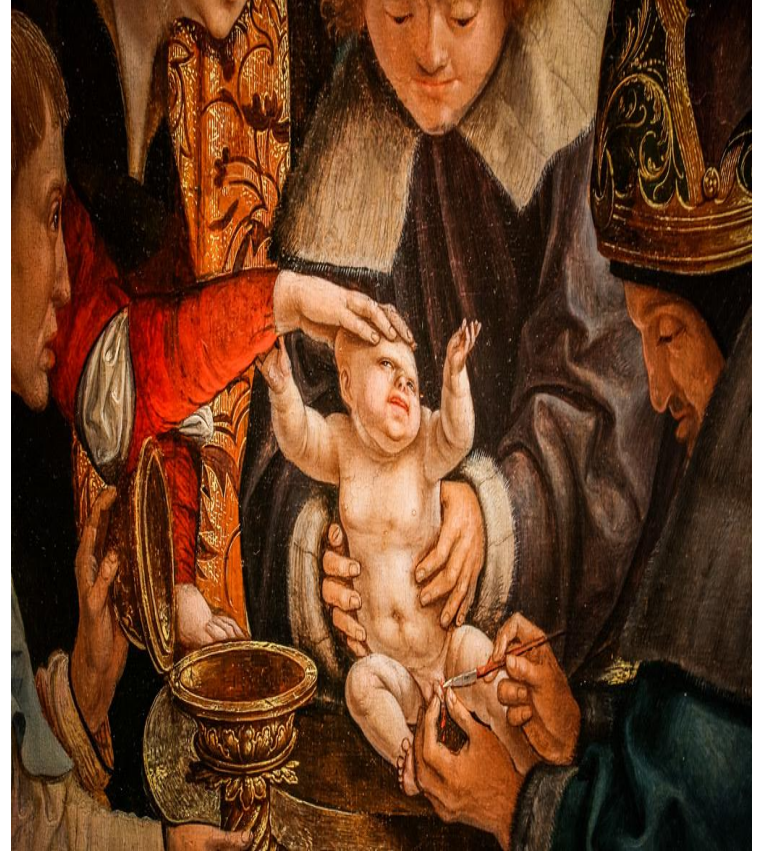
- Bir çocuk okula gidecek ise 10 ya da daha sonraki bir yaşta başlardı.
- Öğrenilen konular ile öğrenci yaşları arasında bir denklik söz konusu değildi.
- 7 yaşındaki bir erkek çocuk savaşıma ve aşık olma kapasiteleri hariç, her yönüyle erkekti.

Ortaçağ

- Brueghl'in içkiden sarhoş olan erkek ve kadınları gösteren, her birinin dizginleşmemiş bir şehvetle yürürken çizdiği sıradan bir köy festivali tablosunda yetişkinlerle yemek yiyen ve içki içen çocuklar da vardır.

- Çocukları cinsel sırlardan koruma fikri bilinmiyordu.
- Ortaçağda yetişkinlerin çocukların cinsel organlarıyla oynaması oldukça serbestti.

- Çocukların hayatta kalma yetersizliklerinden dolayı yetişkinler, çocuklara yönelik olarak normal kabul ettiğimiz duygusal bağılıklar geliştiremediler.
- Komşu: *“Yaşlandığında seni rahatsız etmelerinden önce sen onların yarısını ya da belki de hepsini kaybedeceksin”*

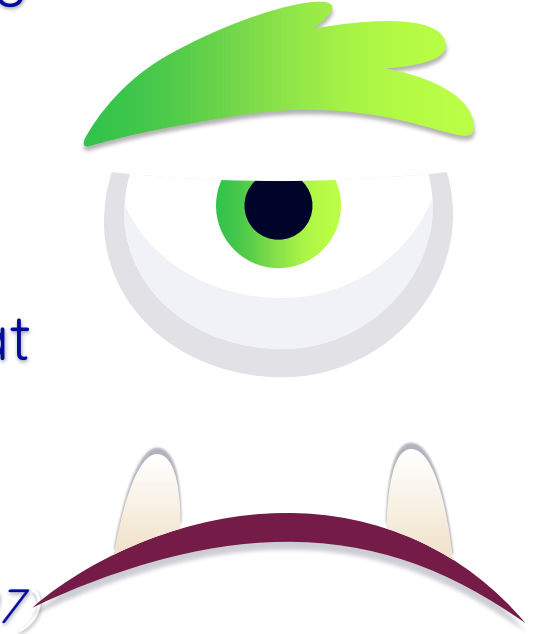
- Çocuklar aile için gereksiz, zahmet verici bir yüküdür.
- Asalak bir varlık olarak tasvir edilirler.

“Çocuğu olmayanlar şanslıdır; çünkü küçük çocuk demek sadece zırlıtı ve pis koku, aynı zamanda çaba ve endişe demektir. ... Ya hasta olur ya da büyük suç işler cezaevine girerler. Dünyada hilkat garibesi bir çocuğa sahip olmaktan daha kötü bir kader olamaz.”

Eustache Deschamp (1346 - 1407)

- 14 yy. sonlarına kadar çocuklar vasiyetnamelere bile dahil edilmezlerdi çünkü yetişkinler, çocukların çok uzun süre yaşamayacağını düşünürlerdi.
- 13. yy. İtalya'da ölen çocuğun cinsiyeti asla kaydedilmezdi.

→ Kundaklık elbiseleri giyme dönemi biter bitmez çocuklar aynı biçimde olmak üzere kendi toplumsal sınıflarının yetişkinleri gibi giydirilirdi.

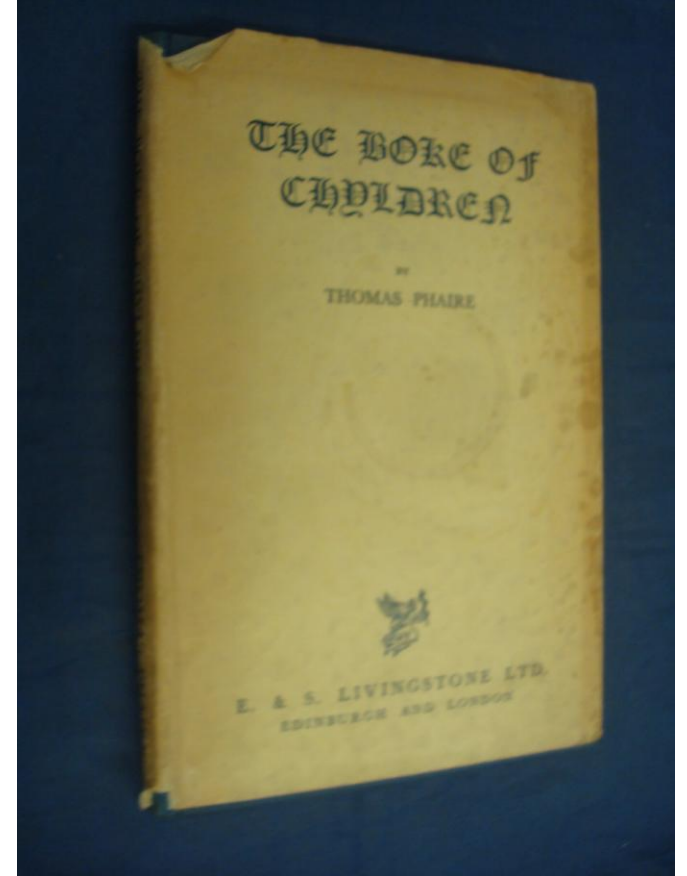

→ Ariès, bir anlayış olarak çocukluğun
15. ve 18. yüzyıllar arasında
Avrupa'da ortaya çıktığını ifade
etmektedir.

Matbaa ve Sonrası

- 16. yy. sonlarına yakın bir dönemde çocuğun ölümü aile mezarlıklarında temsil edilmeye başlandı.
- 1544'te basılan Thomas Phaire'nin Çocuk Kitabı (The Book of Children) bir İngiliz tarafından pediatri üzerine yazılan ilk kitap olarak kabul edilir.

Matbaa ve Sonrası

- Matbaa ile birlikte yetişkinlik de kazanılmak zorundaydı.
- Okulları yeniden icat ederek, çocukluğu zorunlu kıldı.
- Her nerede okullar oluşmuşsa orada çocukluk anlayışı hızlıca gelişmiştir.

Üç tür okul;

- Okuma, yazma ve matematik öğreten temel düzeydeki küçük okullar
- İngilizce kompozisyon ve hitabet öğreten serbest okullar
- Gençleri üniversiteye hazırlayan ve onlara İngilizce gramer ile klasik dilbilim öğreten gramer okulları

→ Eğitim takvim yaşıyla ilişkilendirilmeye başlandı

“Okur yazarlık eğitimi süreci büyüyen çocukla birlikte gelişmeli. Okuma, dört ya da beş yaşında başlamalı, onu yazı yazma izlemeli ve sonra derece derece daha karmaşık konular programa eklenmeli”

- 16. yy.dan sonra kıyafetler farklılaşmaya başladı.
- 17. yüzyılda çocuklar yetişkinlerden farklı ve yaş gruplarına uygun kıyafetler giymeye başladı.
- Çocukların dili yetişkinlerin konuşmalarından farklılaşmaya başladı.

- Çocukların formal biçimde uzun dönemler eğitilmesi gereksinimi, ailesel dikkatin tekrar çocuklara yönelmesine yol açmıştı.
- Bir eğitim kurumu olarak ailenin başlangıcı matbaayla birlikte.

18 yy. Sanayileşme

→ *“Ben Gauber Ocağı’nda bir tuzakçiyım: ışıksız tuzak kurmak zorundayım ve sürekli korku içindeyim. Sabahları saat 4’te bazen de 3.30’da işe gider, 17.00’de dönerim. Hiç uyumam. Karanlıkta değil ama ışık olduğunda bazen şarkı söylerim: daha sonra şarkı söylemeye cesaret edemem”*

- Yasal düzenlemeler başladı.
- 10 yaşından küçük çocukların maden ocaklarında çalıştırılması yasaklandı.
- 1780'lerin sonunda yedi yaşındaki bir kız çocuğu elbise çaldığı için Norveç'te asıldı.

- 1761 Ann Martin mahkemesi - *Kaçırdığı çocukların gözüne mil çekip dilendirme - 2 yıl hapis*
- 18 yy. ile gelişen çocukluk
- Locke ve Rousseau
- İki yüz yıl sonra Freud

**Peki ya Türk
Tarihinde?**

Orhun Kitabeleri

- Türk töresinde babanın sonsuz bir velayet hakkı var gibi görünmemektedir.
- Bir baba kız ve erkek çocuklarını evlendirmekle yükümlüdür, çünkü Türk töresinde bekarlık ayıp sayılır.
- Bir baba kızını evlendireceği zaman kızının isteklerine dikkat etmek durumundadır.
- Eğer baba düğün için gerekli olan masrafları karşılamazsa oğul babasının malından bir kısmını zorla alabilir, bu da suç sayılmaz

Amerika

- Eğitim – çocukların İncili okuması için
- 1647 – Massachusetts'te okulların bulunmasının zorunlu kılınması
- 1796 – devlet okullarının kurulması
- Kızlar için az sayıda ve pahalı okul
- Köleleri eğitmek yasadışı

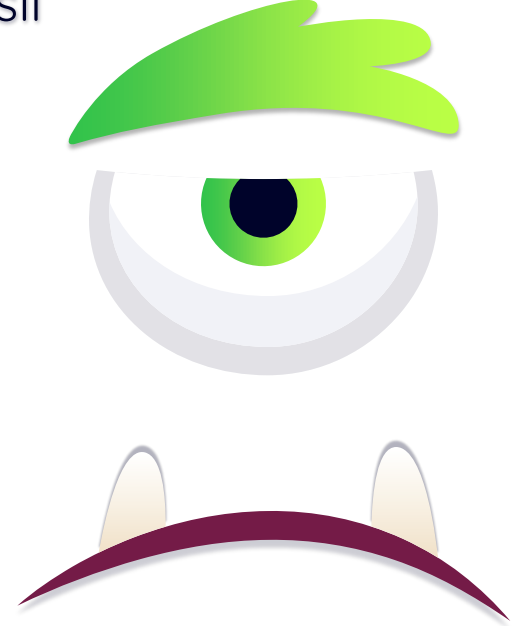
Günümüzde Çocukluk?

Yetişkin ocuklar – ocuk Yetişkinler

- Ebeveynler genellikle çocukların stresli olaylara ve devamlı değişen yetişkin dünyasının sorunlarına bağışıklığı olduğunu düşünmektedir.
- Çocukluğu sorunsuz, sorumluluktan uzak, ekonomik sıkıntılarını, sosyal baskısı ya da işle ilgili sorunları olmayan bir dönem olarak görmekteirler.

UNICEF (1990) Temel İnançlar

- Çocuklar bireydir
- Çocuklar yaşamlarına tamamen bağımlı varlıklar olarak başlarlar
- Hükümetin yaptıkları ya da yapmadıkları çocukları diğer gruplardan daha fazla etkiler
- Politik süreçlerde çocukların bakış açıları çoğu zaman dikkate alınmaz

UNICEF (1990) Temel İnançları

- Toplumdaki bir çok deęişim çocuklar üzerinde olumsuz etkiye sahiptir
- Çocukların sağlıklı gelişimi toplumların refahı için önemlidir
- Çocukları hayal kırıklığına uğratmanın bedeli toplumlar için ağır olur.

Günümüzdeki Çocukluk Kavramının Oluşumunda...

→ Piaget

→ Freud

→ *Psikolojik çalışmalar çocuğun bilişsel gelişim süreçlerinin etkin ve dönüştürülebilir olduğunu vurgulayıp aynı zamanda çocukların nasıl birer yetişkin olacaklarının da bilinebileceğini ileri sürmektedir (Işık, 2019).*

**Günümüzde
Ergen?**

Çocukla Psikolojik Danışmanın Tarihi

Tarihsel Dönemler

- **1880 - 1940** Erken dönem öncüleri
- **1920 - 1975** Gelişim dönemlerine yönelik kuramlar
- **1940 - 1980** İnsancıl/Varoluşçu terapötik yaklaşımlar
- **1950 sonrası** Davranışçı Terapi
- **1960 sonrası** BDT
- **1980 sonrası** Çocukla danışmaya yönelik çağdaş yaklaşımlar

1880 - 1940

- Sigmund Freud
- Anne Freud
- Melanie Klein
- Donald Winnicott
- Carl Jung
- Margaret Lowenfeld
- Alfred Adler

1920 - 1975

- Abraham Maslow
- Erik Erikson
- Jean Piaget
- Lawrence Kohlberg
- John Bowlby

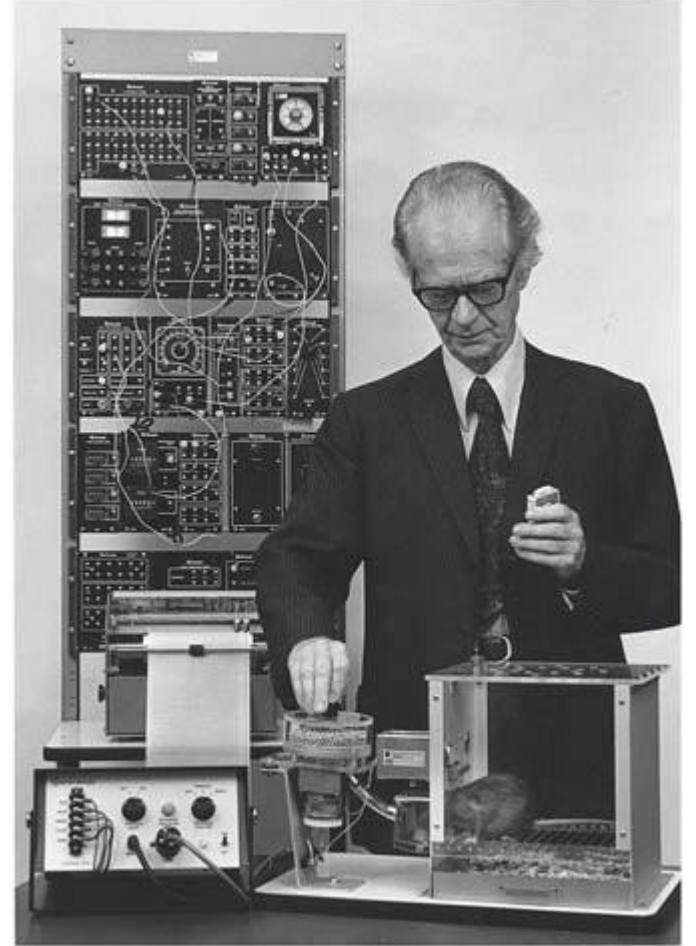
1940 - 1980

- Carl Rogers
- Virginia Axline
- Frederick Perls
- Violaet Oaklander
- Richard Bandler ve John Grinder

1950 sonrası

- Davranışçı Terapi

1960 sonrası

- Aaron Beck
- Albert Ellis
- William Glasser

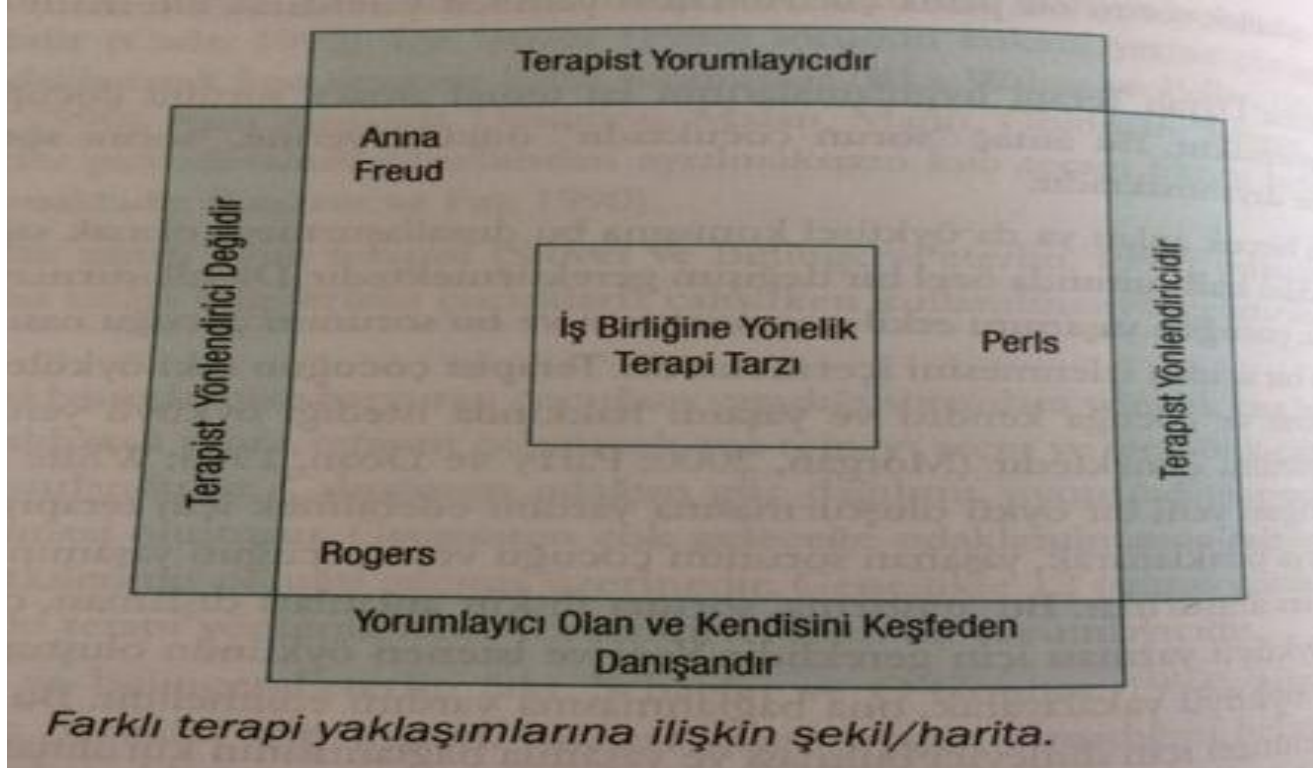

1980 sonrası

- Zaman sınırlı oyun terapisi
- Öyküsel terapi

Hangi Danışma Yaklaşımını Seçmeliyim?

KAYNAKÇA

- Akin, H. (2010). *Ortaçağ sonları ve yeniçağ başlarında Avrupa'da çocuk cadılar ve çocuk cadı avı*. Phoenix Yayınevi.
- Dirican, R. (2018). Tarihi süreçte çocukluk ve çocuk hakları. *Çocuk ve Gelişim Dergisi*, 2(2), 51-62.
- Ercan, R. (2011). Modern çocukluk paradigması. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks*, 3(2), 85-98.
- Geldard, K., Geldard, D. Ve Yin-Foo, R. (2019). *Çocuk Psikoterapisi. Giriş niteliğinde uygulamalı bir rehber*. Ankara: Nobel Yayınevi
- Heywood, C. (2003). *Baba bana top at*. Kitap Yayınevi, İstanbul.
- Işık, E. (2019). Batı'da Çocukluk Sosyolojisi Çalışmaları Tarihi. *Çocuk ve Medeniyet Dergisi*, 4(7).
- Postman, N. (1995). *Çocukluğun yok oluşu*. İmge Kitapevi, İstanbul.

**TEŞEKKÜRLER!
&
SORULAR?**

